GAZETA KRAKOWSKA

Nro 22.

z KRAKOWA dnia 15 MARCA 1826 ROKU we ŚRODĘ.

Z *Petersburga d. 6 Lutego d. K.*

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Rozkazem dziennym z d. 30 Stycznia, N. Cesarz Jmć oświadczył Swoię zupełną wdzięczność Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiemu Xiążęciu Michałowi, i Swoie wysokie zadowolenie Jenerałowi Adjutantowi Sukozanetowi I, dowodcy artylleryi korpusu gwardyi, Pułkownikom Gerbelowi 2, Adjutantowi N. Cesarza Jmci, dowodcy artylleryi konney gwardyi, i Pistolkorsowi 1, dowodcy, tudzież wszystkim officerom bateryi artylleryi konney gwardyi oświadczył oraz N. Cesarz Jmć Swoie wysokie zadowolenie Jenerałom Adjutantom Depreradowiczowi, dowodcy pierwszego korpusu jazdy odwodowey, Benkendorfowi 1, dowodcy pierwszey dywizyi kiryssyerow, Hrabiemu Orłowowi 2, dowodcy pierwszey brygady teyże dywizyi, Jenerałowi Majorowi Hrabiemu Apraxynowi 2, dowodcy, i wszystkim officerom pułku Kawalergardów, za wyborną postawę, w iakiey Jego Cesarska mość znalazł wspomnioną bateryią i rzeczony pułk w czasie przeglądu odprawionego w dniu 29 Stycznia. Gratyfikacyia po iednym rublu, funcie mięsa i szklance wódki, została daną podofficerom, żołnierzom bateryi i pułku; a podofficerowie i żołnierze pierwszego plutonu bateryi otrzymali podwóyną gratyfikacyią.

Jenerał-Major Kniaznin 2, należący do armii, został mianowany Policmaystrem w Petersburgu.

W. Xiążę dziedziczny Meklenburgsko-Szweryński wyiechał z tuteyszey stolicy.

Jenerał-Porucznik Trip, zostaiący w służbie Króla Jmci Niderlandzkiego, Baron Egloffstein, Jenerał-Major, i rzeczywisty tayny Radca W. Xiążęcia Sasko-Weimarskiego, i Xiążę Wittgenstein Berleburg, nadzwyczayny Poseł Wielkiego Xiążęcia Hesko-Darmstadzkiego, przybyli do tuteyszey stolicy.

Jenerał-Adjutant Xiążę Trubeckoy powrócił z Berlina.

W roku zeszłym wprowadzono przez port Rygi towarów za 16 miliionów 134,128 rubli, a to po większey części, cukru, wina, soli, sukna i t. d. W tymże przeciągu czasu wprowadzono przez komorę w Radziwiłłowie towarów za 6 miliionów 700,758 rubli a wyprowadzono ich za 8 miliionów 201,910 rubli.

— Dnia 9. —

Dnia 7 b. m. Hrabia Ludolf, nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister Króla Jmci Oboiey Sycylii, Xiążę Hohenlohe Kirchberg, takiż Poseł Króla Jmci Wirtembergskiego, i Pan Godeffroy, Minister Rezydent miast Anzeatyckich, złożyli N. Cesarzowi Jmci nowe listy wierzytelne; poczem Xiążę Wittgenstein-Berleburg złożył N. Cesarzowi listy W. Xiążęcia Heskiego z oświadczeniem żalu po zgonie N. Cesarza Alexandra, i z powinszowaniem N. Cesarzowi Jmci wstąpienia na tron. Panowie Posłowie mieli także posłuchanie u NN. Cesarzowych. Jenerał Minkwitz miał potem posłuchanie pożegnania u N. Cesarza Jmci i NN. Cesarzowych, a Pułkownik Abrahamsohn był przedstawiony N. Cesarzowey Matce.

Rozkazem dziennym z d. 4 b. m. N. Cesarz Jmć mianował Arcy-Xiążęcia Austryiackiego Ferdynanda d'Este, Szefem Iziumskiego pułku huzarów, który odtąd nazywać się będzie pułkiem huzarów Arcy-Xiążęcia Ferdynanda.

Reskryptem z d. 28 Stycznia N. Cesarz Jmć raczył zaszczycić znakami dyamentowemi orderu S. Alexandra Newskiego Jenerała-Adjutanta Barona de Toll 1, Szefa głównego sztabu pierwszey armii, w nagrodę iego usług i gorliwości w uskutecznieniu rozkazów Jego Cesarskiey Mości podczas opłakanego dnia 14 Grudnia, gdy wtedy znaydował się w Petersburgu przy N. Cesarzu Jmci.

Jenerał Major Efremów 1, dowódca kozaków gwardyi, otrzymał brylantowe znaki orderu S. Anny 1szey klassy.

Na pamiątkę uroczystości religiyney, iaką Przewielebny Teofil, Biskup Ekaterynosławski, obchodził z powodu zgonu zmarłego Cesarza, otrzymał d. 28 Grudnia przez Jenerała-Adjutanta Xiążęcia Wołkońskiego obraz obwiedziony drogiemi kamieniami, aby go nosił na piersiach; Wielebni Nicefor, Archimandryta konwentu S. Grzegorza w Bisiukowie; Maciey, Archimandryta nadliczbowy konwentu S. Alexandra w Taganrogu, i Alexy Fedorów, Arcy-Kapłan Kościoła Katedralnego w temże mieście, który sprawował obowiązki spowiednika N. Cesarza Alexandra podczas ostatniey Jego choroby, otrzymali także krzyże ozdobione drogiemi kamieniami.

Ukazem z d. 31 Stycznia, N. Cesarz Jmć raczył powierzyć dyrekcyią prywatney swoiey Kancellaryi Sekretarzowi Stanu Murawiewowi.

Przez ukaz z d. 6 Stycznia, następuiący urzędnicy wydziału interessów zagranicznych, wysłużywszy w stopniach swoich liczbę lat prawem przepisaną, zostali podniesieni do wyższego stopnia, iako to: Radcy nadworni: Alsufiew Szambelan N. Cesarza Jmci, należący do Archiwum w Moskwie, Melikow, Smirnow, Gessler, należący do Kancellaryi Jego Cesarzewiczowskiey Mości Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia Konstantego, Gulianow należący do poselstwa w Hadze, Xiążę Trubeckoy, Hasse, Sekretarz poselstwa w Sztuttgardzie, Marini, będący przy boku Jenerała Gubernatora Nowey Rossyi, i Doppelmejer będący przy boku Jenerała Gubernatora prowincyy nad morzem Baltyckim do stopnia Rądców Kollegialnych.

— Dnia 9. —

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Nayiaśnieyszy Dwór Cesarski d. 3 b. m. złożył żałobę z powodu Imienin J. C. Mci Wielkiey Xiężney Anny, Xiężney Oranii, tego dnia przypadaiących, i dnia następnego rocznicy Urodzin J. C. M. Wielkiey Xiężny Maryi, Dziedziczney Wielkiey Xiężny Sasko-Weymarskiey.

N. Cesarzowa Matka przyymowała dnia tego z rana powinszowania, z powodu obu tych uroczystości.

Dnia 4 b. m. Hrabia Blome, Poseł nadzwyczayny i Minister pełnomocny N. Krola Jmci Duńskiego, miał zaszczyt otrzymać u Cesarza Jegomości posłuchanie i złożyć Jego Cesarskiey Mości nowe swe listy wierzytelne. Hrabia potem miał posłuchanie u Nayiaśnieyszych Cesarzowych. Pan Abrahamsoln, Pułkownik woysk Duńskich, również miał zaszczyt bydź przedstawionym Cesarzowi Jegomości i Nayiaśnieyszey Cesarzowey Alexandrze.

Przez Naywyższe dyplomata, Jenerał-Major Wieljaminow 2gi, i Jenerał-Major Xiążę Bałatukow, mianowani Kawalerami orderu S. Anny 1szey klassy.

Rzeczywisty Radca Stanu Wirst, mianowany Kawalerem orderu S. Włodzimierza 2giey klassy wielkiego krzyża.

Przez Naywyższy dyplomat pod d. 21 Stycznia, Jenerał-Major, Jenerał dyżurny w głównym Sztabie J. C. M. Cesarzewicza i Wielkiego Xięcia Konstantego, Kriwców, mianowany Kawalerem orderu S. Anny 1szey klassy.

Z Wilna d. 10 *Lutego.*

Początek roku teraźnieyszego stał się nam bardzo pamiętnym przez nabożeństwo Jubileuszowe, ktòremu cały Styczeń był poświęcony. Jeszcze w miesiącu Październiku przyszła Bulla Oyca S, Leona XII., o Jubileuszu, ktorą wiekopomney pamięci Cesarz A l e x a n d e r po kościołach wyznania Rzymsko-Katolickiego, Łacińskiego i Greckiego obrządku, w całem Państwie do skutku przywieść nayłaskawiey zalecił. List pasterski Nayprzewielebnieyszego Metropolity Arcybiskupa Mohylewskiego Biskupa Administratora Wileńskiego, z przysłaniem wspomnioney Bulli, potrzykroć z ambon w miesiącu Grudniu czytany, zapalił ochotę wiernych do oczekiwania z upragnieniem dnia 1 Stycznia, na ktory to nabożeństwo było zapowiedziane. Processyia z kościoła S. Kazimierza do Katedralnego ze śpiewaniem hymnu o Duchu S. i niesieniu na wezgłowiu Bulli Papiezkiey prowadzona była tryumfem tysiącow ludu pobożnego. Zewnątrz wielkich drzwi kościoła Katedralnego, u ktorych celebruiący Biskup odprawił przepisany obrządek otwarcia Bramy świętey, naśladowana była Rzymska Brama Jubileuszowa, ze znamionami Papiezkiemi przez artystę Pana Głowackiego na płótnie zrobiona. Po weyściu do kościoła w śpiewaniu psalmu Jubilate, i uszykowaniu się Duchowieństwa na mieyscach swoich, czytana była Bulla z ambony, poczem hymn Ambrożyański i Suplikacyie, zamknęły pierwszy ten dzień rozpoczętego Jubileuszu. Przez wszystkie dni następuiące aż do 1go Lutego, cztery kościoły, na Jubileusz przenaczone, od godziny 9 z rana aż do 12, i po małey przerwie obiadowey, aż do 6tey wieczorney, napełniali pobożni. Co Wilno ma nayświetnieyszego z oboiey płci, oprócz świeżo na ten akt ze wsi przybyłych; to wszystko zgromadzone do kościołów, nieodstraszone ni przykrością pory, ni żadną inną niewygodą w słuchaniu nauk i nabożeństwa, przykładem swoim przyświecało dla reszty mnogiego ludu, rożnego wieku, stanu i powołania. Od rana do wieczora napełnione były konfessyonały niezmordowanemi w pracy Kapłanami. Na 20,000 liczyć można tych, co Jubileuszową spowiedź odprawili. Wielka liczba przyięła Sakrament Bierzmowania, często w przeciągu tego czasu administrowany.

Z ambon dały się słyszeć wzorowe nauki i kazania, których zgromadzeni w skupieniu ducha i skromności słuchali. Skończyło się nabożeństwo; ale pamięć o niem długo trwać będzie. Rozmowy o Jubileuszu nie ustaią. Ci, ktorzy dla różnych przeszkòd i nieprzerwanych zatrudnień teraz go odprawić nie mogli, cieszą się nadzieią, że do podobnegoż nabożeństwa w kościele Uniwersyteckim dla uczącey się młodzieży i u XX. Bazylianów, w wielkiem poście odprawić się maiącego, przyłączyć się będą mogli. Ta chwalebna gorliwość w wypełnieniu uroczystego aktu, nie daie mieysca żadney wątpliwości o prawym i pobożnym charakterze ludu naszego, i niewzruszonem iego przywiązaniu do świętey przodkòw religii. Oddaiąc się zaś tyle sobie miłym uczuciom tenże lud Rzymsko-Katolickiego wyznania, znayduie ieszcze tę nową i szczególną roskosz dla siebie, iż do pobudek wielbienia nieprzewyższoney chwały Alexandra Cesarza, przydać może pobudkę żywey wdzięczności, i błogosławić drogą pamięć Jego za to, że łaskawem Swem przyięciem Bulli Papiezkiey, stał się Sprawcą tak wielkiego dlań dobrodzieystwa.

Z Paryża d. 28 Lutego.

N. Król przesłał i tego roku w dniu 15 Stycznia Prezydentowi i Plebanom stolicy 34,000 Fr. dla podziału pomiędzy ubogich.

Jeden z synow straconego Jenerała Berton, ktory w stopniu officerskim od woyska oddalony został, w nieszczęśliwem z tey przyczyny położeniu swoim przedstawiony był Delfinowi, i otrzymał łaskawe wsparcie.

Sądzą, iż P. Bellart dla słabości zdrowia, urząd Prokuratora jeneralnego odstąpi P. Jacquinot de Pampelune i zostanie Ministrem stanu.

Na końcu Marca ziedzie tu Xiążę Talleyrand.

Hr. Strogonow, dawniey Poseł Rossyyski w Stambule, bawiący teraz w Paryżu, zabiera się do odiazdu do Petersburga.

Par Xżę Broglie podpisał na składkę dla dzieci Jenerała Foy 1000 Fr.

Tuteyszy związek przyiacioł Grekow wydał nowe wezwanie do przyiacioł ludzkości o wsparcie Grecyi, ktora niemal iest iuż uratowaną.

Syn Malarza Dawida znayduie się z sercem oyca swego w srebrney puszcze złożonem, wdrodze do Paryża.

Przy Kościele katedralnym tuteyszym stawiane są z rozkazu Prefekta konduktory.

Xięciu Orleanu, podług Dziennika Goniec Francuzki, podarować miano topor, ktorym Nikitas, zwany Turkożercą, w iedney tylko potyczce 150 Turków zabił i tak się zmordował, iż nieiaki czas rękę na podpasku nosił.

W sobotę przechodząc chłopiec przez most Królewski z workiem, w ktorym znaydowało się 900) Fr. oparł się dla odpoczęcia na poręczy, gdy nagle wyśliznął mu się worek i do Sekwany, gdzie iest naygłębszą, wpadł. Pośpieszyli nurkowie dla wyszukania worka, i naypierwey natrafili na żelazną skrzyneczkę, w którey znaydowało się 600 luidorów z r. 1784. Podzielili się niemi, potem wzięli się do szukania worka, który także wydobyli i chłopcu, wraz z kilku luidorami w nagrodę iego zmartwienia, oddali.

Z Madrytu d. 16 Lutego.

Infant Franciszek ieździ codziennie do Pardo i miewa z J. K. Mością długie narady. Sądzą, iż on na czele 12,000 woyska uda się na wyspę Kuba.

Kassa umorzenia długow oznaymiła, iż

od 50 mill: realów obrachowanych długów, które w wielkiey Xiędze są zapisane, prowizyia z roku 1825 iest zapłacona, co okazuie, iż posiadamy ieszcze znaczne źródła skarbowe.

Rada stanu trudni się teraz sprawami Amerykańskiemi. Infant Karol znayduie się codziennie na iey posiedzeniach. Rząd odebrał pismo od Jenerała Rodil z zapewnieniem, iż woli zginąć, niżeli Callao oddać powstańcom. Taż rada uznała, iż proponowany iey środek do zmuszenia uszłych z Hiszpanii Grandow i bogaczów do powrotu, nie iest łatwy do uskutecznienia, nakłoniła się więc do kroku, ktory zdaie się bydź daleko trafnieyszym do celu, niżeli zaięcie dóbr. Ma bowiem bydź J. K. Mci proponowany wyrok, mocą ktorego na bawiących za granicą Grandow nałożony będzie roczny podatek dopoki do kraiu nie wrocą.

Liniiowy okręt Guerrero i korweta Zaphiro odpłynęły dnia 11 b. m. z Kadyxu do Kuby. Jeden atoli tylko kupiecki okręt korzystał z ich zasłony.

Z Rzymu d. 16 *Lutego.*

Dnia 13 b. m. Poseł Rossyyski, Kawaler Italiński, na oddzielnem posłuchaniu złożył Oycu S. nowy swóy list wierzytelny.

Kardynał legat Benewentu i młodzieniec szlachecki w kollegium Klemensa dostali pomięszania zmysłow z obawy bycia zamordowanemi.

Policyia więzi ciągle osoby noszące zakazaną broń. Niedawno trafił taki los wnuka bogatego piekarza, który szedł z laską ze szpadą. Skazany został na oprowadzenie na ośle po ulicach, i na 10cioletnią galerową robotę. Wuy iego chcąc odwrócić wstyd na iego rodzinę spadaiący, ofiarował 6000 szkudów za zmienienie wyroku; lecz rząd niedał się ubłagać i wyrok pozostał w zupełney swey mocy.

Podług doniesień z prowincyi Basilikaty potężne trzęsienie ziemi w mieście Potenza i we wsi Tito zrządziło wielkie szkody. Do 29 Stycznia powietrze w tey okolicy było zimne i deszczowe; od dnia atoli tego czuć się dało co raz bardziey zwiększaiące ciepło, tak iż dnia 1 Lutego stało się nieznośnem. O godzinie 3 z południa nastąpiło mocne wstrząśnienie ziemi, które w kierunku od północy ku południowi przeszło 20 sekund trwało, i po ustawaniu na pół sekundy dwa razy się ponowiło. Wieś Tito naywiększą poniosła szkodę; 60 domow iest zwalonych, a wiele innych, tudzież kościół grożą obaleniem. Siedmiu ludzi utraciło życie pod gruzami domow i kilkunastu zostało ciężko skaliczonych. Smutne położenie reszty mieszkańcow wzbudza bolesny widok. W Potenza niema domu, ktoryby mniey lub więcey niebył uszkodzony. Mury kościoła Katedralnego, a zwłaszcza dzwonnice pochyliły się znacznie. Pałac biskupi, szpital i dom rządowy potrzebuią prędkiey naprawy, aby się nie obaliły. O reszcie domow są pociesznieysze doniesienia. Intendent tameczny odebrał naywyraźnieysze rozkazy do przedsiębrania środkow, dla zapobieżenia grożącem obaleniem się gmachów, i ieżeliby w uszkodzonych domach znaydowały się ubogie rodziny, udzielenia im natychmiast z funduszu dobroczynności gminy potrzebnego wsparcia. (Toż trzęsienie ziemi czuć się także dało dnia 1 Lutego, lubo nie tak mocne, w Neapolu, Avellino, i t. d.)

Z Londynu d. 24 *Lutego.*

W obu Izbach Parlamentu ciągną się ieszcze spory względem regulacyi banków;

bil w tey mierze został już po dwa razy odczytany.

N. Król miał znowu bardzo bolesny napad podagry; lecz miał iuż zwolnieć.

Xżę Devonshire wyiedzie wkrotce do Paryża dla odwiedzenia swey siostry, Pani Granville, a za powrotem ztamtąd udać się ma do Petersburga. Zapewniaią bowiem, iż Król przeznaczył go na reprezentowanie swey osoby przy koronacyi Cesarza Mikołaia.

Dom Xcia Kumberlandyi na Kewgreen iest teraz wyporządzany, ponieważ ziedzie tu na wiosnę syn tego Xcia Jerzy, na ktorego utrzymanie Parlament w r. z. wyznaczył 6000 Fs. Słychać, iż Biskup Londyński przeznaczony iest na dyrygowanie naukami tego Xcia, a Doktor Sumner będzie iego Marszałkiem.

Ciągle przybywaią do Ministrow deputacyie od kupcòw i rękodzielnikòw z rożnych miast o zaradzenie teraźnieyszey nędzy z niedostatku pieniędzy.

Woyna z Birmanami, podług doniesień z Madras pod dniem 13 Października, zdaie się bydź bliską ukończenia. Na początku Września rozpoczęły się układy z Jenerałem Campbell i nastąpił rozeym, podczas którego zawarty bydź ma pokoy.

Naczelnik Domu Goldsmidt i kompanii, B. A. Goldsmidt, umarł z gryzoty z powodu swoiego bankructwa. Stan tego handlu zdziałany przez 3 innych kompanistow, z przybraniem 5 pierwszych kapitalistow stolicey, ma iednak bydź zaspokaiaiącym. W roku zeszłym posiadał do 800,000 funtow szterlingów. W Londynie nie nastąpiło żadne daley bankructwo; ale fabryczne miasta znayduią się w smutnym bardzo stanie.

Do Irlandyi przybył niedawno okręt z Cette z 26,000 morwemi drzewkami, ktore towarzystwo do zaprowadzenia na tey wyspie iedwabnikòw sprowadziło.

W r. z. zasadzonych było chmielem w Anglii 46,713 morgow gruntu, od którego opłata konsumpcyyna przyniosła skarbowi 42,290 Fs.

Były dom Napoleona na wyspie S. Heleny stał się teraz domem gospodarskim iednego z dzierżawców. Salę, w ktòrey umarł, zaymuie machina do młócenia, a bilarowa zapełniona iest zimniakami i innemi roślinami. Łazienka przerobioną została na staynią. — Dnia 25. —

Propozycyia P. Ellice w Izbie niższey, aby wszystkie podane prośby przeciw wprowadzeniu zagranicznych iedwabnych towarow, oddane zostały pod rozbior kommissyi, która zdałaby Izbie sprawę, czyli dozwolone wprowadzanie iest dla kraiu użyteczne lub szkodliwe, została na wczorayszem posiedzeniu większością 222 głosów przeciw 40 odrzuconą. Podczas roztrząsania tego przedmiotu oblegało Parlament do 3000 robotnikòw iedwabnych materyy, ale skoro usłyszeli wypadek posiedzenia, rozeszli się spokoynie do domow.

Zwrocona teraz iest ciekawość na los wyspy Kuba. Interessa Hiszpanii i Anglii zdaią się bydź przeciwnemi północney Ameryce, a tey znowu kraiom południowey Ameryki. W Listopadzie r. z. liczba officerow siły lądowey na wyspie Kuba składała się z 7 pułkowników, 7 podpułkowników, 28 komanderow, dwoch sierżantmajorow, 11 kapitanow, 10 Adjutantow, 38 porucznikow i 48 podporucznikow. W porcie znaydowało się 10 pomnieyszych woiennych okrętów, pomiędzy któremi iedna fregata. W r. 1819 liczyła ta wyspa 572,368 dusz, to iest powiat Kuba 59,722 białych, 57,185 kolorowych wolnych ludzi i 63,079 niewolników

a powiat Hawanny 197,658 białych, 68,596 kolorowych wolnych ludzi i 126,218 niewolników. Teraźnieysza ludność wynosić może do 631,000 dusz. W r. 1824 zawinęło do Hawanny 1086 kupieckich i 129 woiennych okrętów. Cały dochòd tego mieysca nie wynosi iak 3 mill. 25,300 dolarów.

Stół iadalny, którego Napoleon na wyspie S. Heleny używał, znayduie się teraz w Edinburgu. Jest z drzewa Machoniowego, ośmiorożny i około 5 stóp długi i tyleż szeroki.

Zapewniaią, iż tuteyszy związek przyiacioł Grekow odebrał nader zaspokaiaiące doniesienie o polityczney sprawie Greków, ktore przez nadzwyczayne sposobności posłane zostało do Malty, Stambułu i Napoli di Romania.

W Nowymjorku rozchodziła się wieść, iż do Francyi osobna Kommissyia posłaną zostanie, dla ułożenia się z rządem tamecznym o pretensyie kupcow Amerykańskich.

Prawodawstwo Stanu Maryland uchyliło wyłączenie żydow w tey prowincyi od reprezentacyi.

Podług naynowszych doniesień z Paragwaiu Dyrektor tego kraiu, Doktor Francia, zniosł kilkanaście klasztorów i dobra ich do skarbowych wcielił.

Z Rio-Janeiro d. 30 Grudnia.

Nowo urodzony syn Cesarza ochrzczony został d. 10 b. m. i otrzymał imiona: Don Pedro de Alkantara, Jan, Karol, Leopold, Salwator, Ribiano, Franciszek Xawery, Leocadio, Michał, Gabriel, Rafał, Gonzaga.

Wypowiedzenie woyny przez N. Cesarza-Rzpltey Buenos-Ayres brzmi iak następuie: „Gdy połączone prowincyie nad rzeką Plata bez powodu i poprzedzaiącego wypowiedzenia woyny kroki nieprzyiacielskie przeciw naszemu państwu rozpoczęły, i wtaki sposòb od używanych form pomiędzy cywilizowanemi ludami odstąpiły, przeto powaga Narodu Brazyliyskiego i stopień, iaki pomiędzy Mocarstwami ziemskiemi utrzymuie, wymagaią, ażebym Ja, za zgodą Moiey Rady stanu, wspomnionem prowincyiom i ich rządom woynę wydał, i w moc tego rozkazuię użyć przeciw nim wszelkich nieprzyiacielskich kroków wodą i lądem. Dozwalam oraz uzbraiać korsarskie i wszelkiego rodzaiu statki, iakie poddani moi przeciw temu kraiowi za potrzebne uznaią, i oświadczam, iż wszelka zdobycz i zabory, iakiego bądź rodzaiu i własności bydź mogą, należą do tych, którzy ie poczynią, bez żadnego do nich udziału skarbu. Uskutecznienie ninieyszego wyroku polecamy tayney Radzie. — W Rio-Janeiro d. 10 Grudnia 1825.

Cesarz.

Vicehrabia de *Santo Amaro.*"

Z prowincyi Rio-Grande nadeszły radosne doniesienia do 29 Listopada. Podpułkownik Benito Gonsalves uderzył w 800 ludzi w Passo de Cabelo na obozuiącego z 2000 ludzi nieprzyiacielskiego Naczelnika Fructuoso Ribeira i na głowę pobił. W niewolą zabranych zostało 600 ludzi, zabitych 317 i zdobyto 2702 karabinów i inney broni. Strata z Brazyliyskiey strony wynosiła tylko 97 ludzi.

Wczoray wypłynął ztąd szybko żegluiący woienny okręt z 150 ludzi osady, na wyszukanie nieprzyiacielskich okrętów, które pokazuią się pod brzegami tuteyszemi.

Część, która trzy prowincyie Rio-Janeiro, Fernambuko i Bahia na umorzenie po-

życzki w Londynie płacić muszą, wynosi na każdą rocznie 100,000 funtów szterlingów.

Z Hagi d. 27 Lutego

Królewicową Fryderykową spotkał dziś po południu przypadek, który szczęściem nie stał się dla niey szkodliwym. Woźnica chcąc wyminąć dwa inne powozy, wiechał na kamień i powóz wywrócił. Królewicowa niebyła bynaymniey uszkodzoną, ale się bardzo przelękła; zaniesiono ią do prywatnego domu, po którą wkrótce Królewic w innym powozie przyiechał i do pałacu zawiózł.

D. 23 b. m. umarł w Namur tameczny Biskup, Baron de la Gaude, w 84 roku życia.

Sekretarz tuteyszego Austryiackiego poselstwa poiechał przedonegday spieszno do Wiednia.

W tych dniach przebiegło znowu przez Bruxellę kilka gabinetowych gońców w różne strony.

Ochotnicy przeznaczeni do służby w Wschodnio-Jndyyskich naszych osadach zgromadzaią się w Haderwik. Z Helvestluis popłynęło w tych dniach kilkunastu chirurgów do Batawii.

Liniiowy nasz okręt Hollandyia stał wraz z brygami Vautour i Pelikan, d. 11 Stycznia na kotwicach w Mahon. Fregata Dianna znaydowała się w Neapolu, a fregata Rupel i bryg Goniec krążyły po Archipelagu.

Z Kopenhagi d. 20 Lutego.

Uroczystość jubileuszowa z'powodu zaprowadzenia Religii chrześciiańskiey w Danii obchodzoną tu będzie r. b. w pierwsze święte Zesłania Ducha S. i razem nowy zamkowy kościół będzie przez Biskupa Münter poświęcony. W następną zaś Niedzielę syn Xcia Chrystiana odbierze w nim bierzmowanie.

D. 2 Marca otworzeny tu uroczyście zostanie naywyższy sąd na rok teraźnieyszy, w którym Król prezydować będzie.

Z Missolongi d. 21 Grudnia, d. Kalendarza.

(Przez Liworno.)

Wczoray w wieczór Ibrahim Basza przybył z Patras do obozu Tureckiego o godzinę drogi ztąd założonego. Woyska iego usiłowały od kilku tygodni uderzyć na twierdzę naszą, lecz im się nieudało. Ibrahim będzie zapewne sam teraz myślał o ratunku. Woyska nasze, które dotąd tak mężny czyniły odpór, znayduią się w gotowości do przyięcia go. Ibrahim gniewa się bardzo, iż twierdza nasza tak długo się trzyma. Mamy 4000 ludzi na osadzie, a w Cherasowo stoi kilkanaście tysięcy pod Karaiskaki, Gourą, &c. Blisko połowa okrętow flotty Tureckiey stoi ieszcze pod Patras, a druga weszła do odnogi Lepantu. Od ostatniego spotkania się z naszą flottą unika troskliwie wszelkiey potyczki. Ostatnia krąży od przylądka Papa aż do okolic wysp Chinadskich, i oczekuie tylko na powrot wysłanych do Hydry po żywności, &c. okrętow z przypuszczeniem powszechnego attaku. W tey chwili rozchodzi się wieść, że Chiutaki z woyskiem swoim pociągnął do Guria. (*) Względem wstecznego tego poruszenia podzielone są zdania: iedni utrzymuią, iż Chiutaki uczynił to z obawy o życie swoie za powrotem Ibrahima, inni, iż udał się do tey wsi, dla zasłonienia tyłu Ibrahima i zapewnienia dowozu żywności z Prewesy do Epiru. Dziś przybył tu na barce wnuk Miaulisa, dla dowiedzenia się o stanie twierdzy naszey.

(*) *Wieś w Etolii nad rzeką Acheleus.*

DODATEK

DO No. 22.

GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 15 MARCA 1826 ROKU we ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień	godzina	Barometr z reduk: na O° R.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Marzec		cali lin:	stopnie	stop:			
	god: 7	28 1, 223	+ 0. 5	94	Połud: Ws: Słaby	Pochmurno	
11.	12	„ 2, 094	+ 1. 0	95	„ „	„	
	3	„ 0, 973	+ 1. 4	90	„ „	„	
	9	„ 0, 831	+ 0. 4	92	„ „	„	
	7	28 1, 171	+ 0, 0	94	Połud: Ws: Słaby	Chmury	
12.	12	„ 1, 911	— 3, 0	80	„ „	Słońce z Chmur:	
	3	„ 1, 829	+ 3, 3	82	„ „	„	
	9	„ 1, 182	+ 0. 2	100	„ „	Pogoda	o godz: 10 pochmur.
	7	27 11, 938	+ 0. 3	94	Połud: Zach: Słaby	Chmury	
13.	12	„ 11, 685	+ 3. 0	87	„ Sredni	Pochmurno	
	3	„ 11, 367	+ 4. 9	86	„ Słaby	Chmury	
	9	„ 10, 731	+ 2. 5	100	„ „	Pogoda	

Max: Weisse, Dyrek: Obs.

Z *Wiednia d. 7 Marca.*

Nayiaśnieyszy Cesarz przez gabinetowy swoy List z d. 27 Stycznia r. b. udzielił nayłaskawiey Prezesowi C. K. Gubernium niższey Austryi, Augustynowi Reichman, Baronowi na Hochkirchen, na dowód ukontentowania swoiego z 50letniey wierney iego służby krzyż komanderski orderu S. Szczepana z uwolnieniem od taxy.

Wakuiącą w Metropolitalney łacińskiey Katedrze we Lwowie dostoyność Kustosza udzielił J. C. K. M. nayłaskawiey Kanonikowi Jakobowi Kawalerowi Bem-

Z Berlina d. 7 Marca.

Przybyli tu JO. Xżę Radziwiłł, Wielkorządca Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, z Poznania; JW. Jenerał porucznik i Jenerał adjutant N. Cesarza Rossyi, Baron Jomini, z Paryża; Xżę Lichnowski z Wrocławia, i Kr. Saski Jenerał major i nadzwyczayny Poseł przy Ces: Rossyyskim Dworze, Baron Minkwitz, z Petersburga.

Landgrafa Hesko-Homburgskiego Marszałek nadworny i nadzwyczayny Poseł przy Ces. Rossyyskim Dworze, Eichenwaldner, poiechał ztąd do Petersburga, a Ces. Rossyyski Strzelec polowy Joussew przebiegł gońcem z Petersburga do Paryża.

Z Lipska d. 26 *Lutego.*

Zaszłe tu od 14 dni upadłości dwoch wielkich Domow kupieckich Raichenbach i Platzmann, wstrząsnęły mocno świat handlowy. Pierwszy z wzmiankowanych domów, maiący także handlowych wspólników w Altenburgu i Berlinie, bardzo iest żałowany i ze wszystkich stron nadchodzą ofiary, ieżeli ieszcze iest do uratowania. Jeden z tuteyszych kupców oświadczył złożyć zaraz w tym przypadku 50 do 100,000 talarów; nawet N. Król i Magistrat tuteyszy maią dydź w chęci dopomożenia mu. Przestrach w dniu 18 b. m. w którym Dom Raichenbacha podał się za bankruta, tak był wielki, iż mnostwo ludzi biegło do kassy związkowey, stałego i użytecznego zakładu, ktorego P. Raichenbach był członkiem, dla wymiany kassowych biletów na monetę, co zaraz nastąpiło. W Marcu r. z. maiątek Domu Raichenbacha wynosić miał do 875,000 talarów, a teraz długi iego przechodzą 2 mill. Bankructwo Domu Platzman wynosi 380,000 talarów.

Z Korfu d. 10 *Stycznia.*

Sprawa Greków polepsza się codziennie; Ibrahim Basza w przechodzie swoim do Patras niewiele zrządził szkody i utracił około 2000 ludzi. Za przybyciem do Patras chciał udać się przez Calavrita do Trypolizzy, dla oswobodzenia od oblężenia tameczney osady, lecz nie dopiął swego zamysłu i wiele utracił ludzi. Wylądował potem pod Saloną do tak zwanych białych domów, ale od stoiących w Cherasevo Greków dzielnie odparty został. Reschyd Baszy nie posłał iak 2000 ludzi, i ten zmuszony został oddalić Albańczyków, ponieważ nie mógł na nich polegać. Niema więc w ogóle iak 12,000 ludzi, to iest 10,000 Rumeliotów i 2000 Egipcyianów. Naczelnicy Greccy i osada w Missolongi umówili się uderzyć wspolnie na oblegaiących. Mieszkańcy Pelopenesu uznaiąc nagłość czasu spieszą ze wszystkich stron z brouią w ręku i dali iuż wiele dowodow swoiego męztwa i waleczności.

Okręt Angielski przywiozł wiadomość, iż od Zante aż do Patras stało 90 Greckich okrętów, i w tey chwili rozchodzi się wieść, że Turecka flotta pobitą została i Greckie okręty ścigaią 3 Barbaryyskie.

Z Stambułu d. 10 *Lutego.*

(Z Dostrzegacza Austryiackiego.)

Porta odebrała d. 3 b. m. przez kilku Tatarów wiadomość, że wysłani na końcu roku zeszłego do Grecyi Kommissarze Hussni Bey i Neschib Effendy, przybyli do obozu przed Missolongą. Niezadługo po przybyciu tych gońców rozeszła się wieść, że Ibrahim Basza przyiął na siebie kierowanie oblężeniem tey twierdzy, a Reschyd Basza odebrał inne przeznaczenie, iak mowią, działania przeciw Attyce.

Znany z waleczney obrony Patrassu Jussuf Basza, którego skarby przez zdarzenia woienne i częste zaliczenia wyczerpane bydź

śmiały, mianowany został Wielkorządcą w Aidin (w Notolii.) Oddał Patras Ibrahimowi, iako gubernatorowi Morei, i poiechał na nowe swoie przeznaczenie (przez Seres, gdzie iego rodzina bawi.

Z Morei, zkąd dla ciągłych północnych wiatrow, ktòre żadnemu okrętowi z Archipelagu nie dozwalały wypłynąć, dowiaduiemy się przez Smirnę, iż rozpuszczone przez ten przeciąg czasu wieści o rzekomych przez powstańcow na połwyspiu odniesionych korzyściach, bynaymniey się nieprawdzą. Kolokotroni udał się wprawdzie na początku Stycznia z kilku tysiącami ludzi z okolic Nauplii dla opanowania Trypolizzy, w którey Ibrahim odciągaiąc do Patras zostawił 3000 ludzi pod dowodztwem Solimana Bey (renegata Francuzkiego la-Seve); lecz zastał tameczną osadę w tak dobrey postawie, iż nieodważył się przypuścić attaku, cofnął się więc i woyska iego rozbiegły się wedle zwyczaiu. Podług nadeszłego do Smirny przez okręt doniesienia miał iednak Kolokotroni istotnie przypuścić szturm do Trypolizzy, ktory Egipcyianie odparli. Wychodząca atoli w Napoli di Romania Gazeta, którey Nra do 4 Stycznia podług nowego kalendarza odebraliśmy, wcale o tych zdarzeniach nie wzmiankuie.

Oczekiwany tu od kilku tygodni Kr. Angielski Ambassador, P. Straford Canning, nie mògł dotąd dla ciągle panuiących północnych wiatrow z Dardanellow, gdzie ieszcze d. 28 z. m. przybył, tu przypłynąć. Kr. Francuzki Ambassador, Jenerał Guilleminot, wybiera się do wyiazdu na urlop do Paryża, i wczoray żegnaiąc Ministrow Porty, przedstawił im, iako sprawuiącego interessa podczas swey nieobecności, pierwszego Sekretarza poselstwa P. Desages.

Mieszkańcy tuteyszey stolicy d. 8 b. m. w wieczor i w nocy przestraszonami zostali kilku mocnemi wstrząśnieniami ziemi. Nie słychać iednak, aby gdzie iakową zrządziły skodę.

Rozmaitości.

Roczniki Europeyskie zawieraią następuiącą wiadomość o założonych w Bessarabii osadach: Z rozkazu Cesarza Alexandra nadane tem osadom zostały w r. 1818 nazwiska: Taratino, Chełm, Małoiarosławec, Krasnoi, Fere-Champanoise, Teplitz, Brienne, Lipsk, Berezyna, Borodino, Kliascy, Paryż, Aris. Liczba wszystkich z rożnych narodòw składaiących się osadników wynosi do 8284 dusz pomiędzy ktoremi 7403 Ewanielikòw, 64 Reformowanych i 817 Katolików. W tey ludności znayduie się 598 rodzin z kraiu Wirtembergskiego, 547 z Pruss, 455 z Polski, 42 z Francyi, 19 z Bawaryi, i t. d. W wszystkich osadach iest 34 krawcow, 42 szewcòw, 57 tkaczow, 15 tokarzow, 15 stolarzów, 31 cieślow, 15 stelmachow, 24 kowalow, 1 slósarz 12 piekarzow, 8 piwowarów, 4 gorzałczanych palarzy, i t. d. Wszyscy osadnicy trudnią się rolnictwem i chodowaniem bydła; płody ziemi potrzebuią na własne wyżywienie; roboty rzemieślników znayduią tylko w osadach odbyt. Dla duchowney pomocy znayduie się ieden Pleban katolicki i ieden Pastor ewanielicki, a w każdey osadzie ieden nauczyciel szkolny. Liczba budynkow mieszkalnych i gospodarskich wynosiła w 1822 w wszystkich osadach: ukończonych domow 1077, nieukończonych 376, Młynow 14. Kościoły nie są ieszcze wystawione, tylko domy modłòw. Szkółki są z kamienia murowane. Fabryk i i rękodzielni ieszcze niema.

W Nowymjorku wieść, iakoby pokazało się dwoch Aniołów i donośnym głosem przepowiedzieli zapadnienie się Nowegojorku,

sprawiła wielką trwogę. Młodzi i starzy, piszą Gazety tameczne, znaydowali się w naywiększey niespokoyności poki fatalny ten dzień nie minał, i wielu nayzakamialszych niewiernych stali się odrazu pobożnemi i uczęszczali do kościołów.

Inżynier Chevalier, optyk Krôla Francuzkiego i Xiążąt rodziny iego, wynalazł lazurowe okulary, ktorych używanie naysłabszemu nawet oku przywraca bystrość, zwłaszcza oczom z katarakty wyleczonym. Wyznaczona od Ateneum kommissyia do doświadczenia tego wynalazku, uznała go skutecznym.

O pożytku wróbli utrzymuie P. Bradeli, że para tych ptakow maiąca młode do wykarmienia, wytępia w przeciągu karmienia 3360 gąsienic na tydzień, po 40 na godzinę. Ale nietylko na tem ogranicza się użyteczność wróbli, karmią bowiem także swe pisklęta motylami i innym skrzydlatym owadem, z których każdy stokrotnie wydaie gąsienice.

Teatr Narodowy.

Jutro we Czwartek dnia 16 Marca r. b. na benefis Szymona i Marcyanny Włodków dana będzie nowa Krotofila z francuzkiego w 1nym akcie: *Niański w Ogródku na Przedmieściu.* — Rozpocznie Widowisko wcale nowa Komedya oryginalnie wierszem przez Wład: Miniewskiego napisana, w 3 aktach: *Trafił swóy na swego.*

Dnia 13 *i* 14 *Marca* 1826 *r.*
Cena Złóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	1. gr.	2. Zł.	2. gr.	3. Zł.	3. gr.	4. Zł.	4. gr.
— Pszenicy	11	15	10	15	10	—	8	15
— Żyta	7	22	7	15	7	—	6	—
— Jęczmienia	5	24	5	—	4	24	4	15
— Owsa	4	24	4	20	4	15	—	—
— Jagieł	18	15	18	—	17	—	16	—
— Grochu	7	—	6	15	6	—	5	51
— Rzepaku	15	—	14	16	14	—	13	15

W Gdańsku dnia 27 *Lutego.*
Łaszt 30 Korcy wynoszący

Pszenicy	od	Złp.	480	do	540.
Żyta	—	—	318	—	330.
Jęczmienia	—	—	276	—	300.
Owsa	—	—	180	—	210.
Grochu	—	—	270	—	305.

LOTERYIA KRAIOWA

W 181 Ciągnieniu dnia 15go Marca r. 1826 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

2. 86. 44. 32. 69.

Przyszłe 182 Ciągnienie dnia 22go Marca r. b. przypada.

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Stósownie do przepisow Art: 118 Kod: Cywiln: podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał Iwszey Instancyi kraiu tuteyszego, na domaganie się P. Franciszka Dąbrowskiego Obywatela Miasta Wolnego, wydał w dniu 19 Grudnia 1822 r. wyrok przedstanowczy, którym śledzenie nieobecności Jozefa Rychtera, od lat czterech żadney o sobie wiadomości nie maiącego, Sądowi Pokoiu Miasta Krakowa Wydziału I. poleconem zostało.

W Krakowie dnia 23 Lutego 1826 roku.

Nikorowicz.
Raubach, Sekr: Są: Ap.

Z odroczenia w dniu 17 Marca r. b. o godzinie 3. po południu w Krakowie w głownym Rynku w domu pod L. 265 odbędzie się wdrodze exekucyi Sądowey licytacya, na wydzierżawienie trzechletnie dochodów z 1go i 2go piętra wtymże domu znayduiących się, z trzema piwnicami, stayniami, wozownią, drwalniami i strychem, a to od dnia 1 Kwietnia r. b. do ostatniego Marca 1829 roku. Warunki do dzierżawy, przed rozpoczęciem się licytacyi zapublikowanemi zostaną, chęć licytacytowania maiący raczą bydź w vadium w ilości złp. 90 zaopatrzonemi. — W Krakowie dnia 14 Marca 1826 roku.

Henr. Salomoński, Kom. Sąd.